

Πληροφορίες εγγράφου

Αριθμός Συμφωνίας Επιχορήγησης	LIFE20 IPE/CY/000011	Ακρωνύμιο	LIFE-IP CYzero Waste
Τίτλος Έργου	Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο		
Ιστότοπος Έργου	https://cyzerowaste.com/		
Συντονιστής Έργου	Τμήμα Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Κύπρος		
Τύπος εγγράφου	Παραδοτέο Έργου		
Έκδοση εγγράφου			
Ημερομηνία / Date	4/12/2023		
Παραδοτέο / Deliverable F2.D1	1ο Λεπτομερές Παραδοτέο στην Συμπληρωματική Χρηματοδότηση / 1st Detailed Report on Complementary Funding		
Υπο-δράση / Sub-action F2.3			
Δράση / Action F2	Παρακολούθηση και Ενεργοποίηση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης / Complementary Funding Monitoring and Mobilisation		
Κύριος δικαιούχος της Δράσης F2	Τμήμα Περιβάλλοντος		
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Έργου	lifecyzerowaste@gmail.com		
Υπεύθυνος Επικοινωνίας	Ιωάννα Κωνσταντινίδου, Τμήμα Περιβάλλοντος		
Έλεγχος Παραδοτέου	Ιωάννα Κωνσταντινίδου, Τμήμα Περιβάλλοντος Δρ. Έφη Τριτοποπούλου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο		

Αυτό το παραδοτέο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης του Προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή, CINEA, στο πλαίσιο της Δράσης F2, «Παρακολούθηση και Ενεργοποίηση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης» του Έργου με τίτλο «Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο», LIFE-IP CYzero WASTE, LIFE20 IPE/CY/000011.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο είναι νόμιμες και αληθείς εν γνώσει των συγγραφέων, καθώς είναι προϊόν της αξιοποίησης και σύνθεσης των αναφερόμενων πηγών, για τις οποίες οι συγγραφείς δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι.

Περιεχόμενα

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ	2
ΣΥΝΟΨΗ	5
EXECUTIVE SUMMARY	9
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	12
1.1 ΈΡΓΟ LIFE-IP CYZERO WASTE	12
2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	15
2.1 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ C1: ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΒΙΟΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ	16
2.2 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ C2: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΠΕΡΙΠΤΕΡΩΝ ΓΙΑ ΞΗΡΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ	23
2.3 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ C3: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (HHW) ...	25
2.4 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ C5: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ/ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ	28
2.5 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ C6: ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΩΝΩΨΟ ΠΕΤΩ (ΠΟΠ)	29
2.6 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ C10: ΊΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	32
2.7 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ D: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	33
2.8 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ E3: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	34

Σύνοψη

Η παρούσα έκθεση (Παραδοτέο F2.D1), «1ο Λεπτομερές Παραδοτέο στην Συμπληρωματική Χρηματοδότηση», ετοιμάστηκε στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Έργου LIFE, με τίτλο «Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο» και ακρωνύμιο LIFE-IP CYzero WASTE. Υπεύθυνος Εταίρος για την προετοιμασία του, είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κύπρου.

Αποτελεί μέρος των παραδοτέων της Δράσης F2, «Παρακολούθηση και Ενεργοποίηση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης», του παρόντος Έργου. Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπονται η αναγκαία στρατηγική και τα μέσα για την παρακολούθηση και οι ενέργειες που σχετίζονται με τα Συμπληρωματικά Ταμεία. Για το σκοπό αυτό, συστάθηκε Επιτροπή Συμπληρωματικών Ταμείων στο πλαίσιο της Υποδράσης F2.1. Τέλος, η στρατηγική και η εφαρμογή του συντονισμού και της παρακολούθησης της Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της Υποδράσης F2.2, όπου θα διερευνηθούν επίσης πρόσθετες ευκαιρίες συγχρηματοδότησης.

Συμπληρωματικές δράσεις που θα κινητοποιηθούν μέσω της εφαρμογής του LIFE-IP CYzero WASTE είναι οι παρακάτω:

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C1: Σχέδια διαχωρισμού και διαχείρισης βιοαποβλήτων στην πηγή

- Σχέδια διαχωρισμού και διαχείρισης από πηγές βιοαποβλήτων και μονάδες επενδυτικής έλλειψης γνώσης και οικιακής κομποστοποίησης για ημιαγροτικές και αγροτικές περιοχές: 7 εκατ. € (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας).
- Επενδύσεις μέσω του έργου Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ), συμπεριλαμβανομένης της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων από νοικοκυριά: μέρος 25 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).
- Επενδύσεις για την ενίσχυση της επεξεργασίας βιοαποβλήτων: 15 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

- Εφαρμογή διαλογής στην πηγή αστικών στερεών αποβλήτων σε ορεινές περιοχές της Κύπρου: μέρος 1,5 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C2: Εγκατάσταση και λειτουργία πράσινων περιπτέρων για ξηρά ανακυκλώσιμα υλικά

- Επενδύσεις μέσω του έργου Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ) συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ανακύκλωσης: μέρος 25 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).
- Εγκατάσταση 50 Πράσινων Περιπτέρων: 3,3 εκ. € (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας).
- Εφαρμογή διαλογής στην πηγή αστικών στερεών αποβλήτων σε ορεινές περιοχές της Κύπρου: μέρος 1,5 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C3: Εφαρμογή συλλογής και διαχείρισης επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων (HHW)

- Επένδυση σε 4 κινητές μονάδες HHW: 0,5 εκατ. € (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος-Μηχανισμός Νορβηγίας).
- Επένδυση σε 2 κέντρα HHW: 1 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C5: Κατασκευή και λειτουργία κέντρων και δικτύων επαναχρησιμοποίησης/επισκευής

- Επένδυση σε 2 κέντρα επαναχρησιμοποίησης/επισκευής: 4,0 εκατ. € (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας).

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C6: Σύστημα Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)

- Επένδυση για εφαρμογή του συστήματος ΠΟΠ που περιλαμβάνει τη δημιουργία υποδομής για χωριστή συλλογή από νοικοκυριά: 25 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

- Πρόγραμμα μείωσης των ρευμάτων αστικών ανακυκλώσιμων απορριμμάτων που δημιουργούνται παραθαλάσσιες τουριστικές περιοχές από ξενοδοχεία και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις με σημαντική παραγωγή απορριμμάτων 5 εκ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).
- Εφαρμογή διαλογής στην πηγή αστικών στερεών αποβλήτων σε ορεινές περιοχές της Κύπρου: μέρος 1,5 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C10: Ίδρυση του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων

- Η ενδυνάμωση των τοπικών αρχών με τεχνική εμπειρογνώμοσύνη διαχείρισης απορριμμάτων έχει ως αποτέλεσμα τη συγκρότηση σχετικού Φορέα. Αυτή η δράση στοχεύει στην αντιμετώπιση του προβλήματος που εντοπίστηκε τόσο από την Ανασκόπηση Περιβαλλοντικής Εφαρμογής για την Κύπρο 2019, όσο και από τις Εκθέσεις Έγκαιρης Προειδοποίησης, όπου η ανάγκη να ενδυναμωθούν και να διευκολυνθούν οι τοπικές αρχές για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις διαχείρισης αποβλήτων είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στις οδηγίες. Ο Συντονιστικός Φορέας που θα συντονίζει και θα υποστηρίζει την Κεντρική και την Τοπική Αυτοδιοίκηση που θα υλοποιηθεί. Αυτός ο φορέας θα βρίσκεται σε άμεσο συντονισμό με το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η δράση θα χρηματοδοτηθεί κατά 0,9 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τις Δράσεις D: Παρακολούθηση των επιπτώσεων του έργου

Το Τμήμα Περιβάλλοντος στοχεύει να αναπτύξει μια πλατφόρμα ροών αποβλήτων και υλικών για την ψηφιοποίηση της διαχείρισης αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο. Η πλατφόρμα αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα που επιτρέπει τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, παρουσίαση, διαδραστική απεικόνιση και δημοσίευση των δεδομένων, ενώ διατηρεί το ιστορικό της βάσης δεδομένων και την ιχνηλασιμότητα των απορριμμάτων. Η πλατφόρμα θα χρησιμοποιηθεί για την παροχή όλων των δεδομένων που προκύπτουν από τη λειτουργία των ενεργειών επίδειξης (C1 έως C7) προκειμένου να εκτελεστούν οι απαραίτητες δραστηριότητες παρακολούθησης σύμφωνα με τις ενέργειες

D1 έως D4. Επένδυση σε ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για τις ροές αποβλήτων και υλικών: 2,0 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση E3: Στρατηγική και υλοποίηση έργου αναπαραγωγής και μεταφοράς

Η αναπαραγωγή των ενεργειών επίδειξης κατά την υλοποίηση του έργου περιλαμβάνει:

- Δράση επίδειξης πράσινου περιπτέρου: αντιγραφή τουλάχιστον 10 μονάδων
- Κινητές μονάδες HHW: αναπαραγωγή τουλάχιστον 2 μονάδων
- Καταστήματα επαναχρησιμοποίησης: αναπαραγωγή τουλάχιστον 5 καταστημάτων
- Σύστημα Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ): αναπαραγωγή τουλάχιστον 5 περιοχών
- Σχέδιο συλλογής θαλάσσιων απορριμμάτων: αντιγραφή τουλάχιστον τριών (3) αλιευτικών λιμένων

Επένδυση σε αναπαραγωγή: 5,0 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Executive Summary

This report (Deliverable F2.D1), "1st Detailed Report on Complementary Funding", was prepared in the framework of the co-financed LIFE Project, titled "Smart monitoring and efficient waste reduction in Cyprus" and acronym LIFE-IP CYzero WASTE. Responsible Beneficiary for its preparation is the Department of Environment of the Ministry of Agriculture, Rural Development and Environment in Cyprus.

It is part of the deliverables of Action F2, "Complementary Funding Monitoring and Mobilisation". The necessary strategy and means in order to monitor and the actions that are interrelated to Complementary Funds are foreseen within this Action. To this end, a Complementary Funds Committee has been established within F2.1 Sub-Action. Finally, the strategy and implementation of coordinating and monitoring Complementary Funding shall take place within F2.2 Sub-Action, where additional co-financing opportunities shall also be investigated.

Complementary actions that will be mobilized through the implementation of LIFE-IP CYzero WASTE are the described below:

Complementary actions mobilised by Action C1: *Biowaste source separation and management schemes*

- Biowaste source separation and management schemes and investment in awareness and home composting units for semi-rural and rural areas: 7 M € (RRF)
- Investment through PAYT Project including separate collection of biowaste from households: part of 25 M € (Structural Funds)
- Investment in reinforcing treatment of biowaste: 15 M € (Structural Funds)
- Implementation of sorting at source of municipal solid waste in Mountainous areas of Cyprus: part of 1,5 M € (Structural Funds)

Complementary actions mobilised by Action C2: *Installation and operation of Green kiosks for dry recyclables*

- Investment through PAYT Project including reinforcing recycling: part of 25 M € (Structural Funds)

- Establishment of Green kiosks (50 Green Kiosks): 3,3 M € (RRF)
- Implementation of sorting at source of municipal solid waste in Mountainous areas of Cyprus: part of 1,5 M € (Structural Funds)

Complementary actions mobilised by Action C3: *Implementation of Household Hazardous Waste (HHW) collection and management*

- Investment in 4 HHW mobile units: 0.5M€ (European Economic Area-Norway Grants)
- Investment in 2 HHW centers: 1 M € (Structural Funds).

Complementary actions mobilised by Action C5: *Construction and operation of Reuse/Repair Centers and networks*

- Investment in 2 Reuse/Repair centers: 4,0 M € (RRF)

Complementary actions mobilised by Action C6: *Pay As You Throw Schemes*

- Investment for PAYT involving setting up infrastructure for separate collection from households: 25 M € (Structural Funds)
- Programme for the reduction of municipal recyclable waste streams generated in coastal tourist areas by hotels and other tourism enterprises with significant waste production 5 M € (Structural Funds).
- Implementation of sorting at source of municipal solid waste in Mountainous areas of Cyprus: part of 1,5 M € (Structural Funds)

Complementary actions mobilised by Action C10: *Establishment of the Waste Management Coordinating Body*

- Empowering local authorities with waste management technical expertise results in the formation of a relevant Body. This action aims to tackle the problem identified both by the Environmental Implementation Review for Cyprus 2019 and the Early Warning Reports, where the need to empower and capacitate local authorities to respond to waste management challenges is essential to achieve the targets set in the directives. The formulation of a Body that will coordinate and support the Central and Local government will be implemented. This body will be in direct coordination with DoE: The action will be funded by the Structural Funds (0.9 M € Structural Funds).

Complementary actions mobilised by Actions D: *Monitoring of the impact of the project:*

DoE aims to develop a Waste and Material flows platform to digitalize waste management at national level. The platform constitutes an integrated information system that enables

the collection, storage, processing, presentation, interactive visualization (dashboards) and publication of the data, whereas it maintains database history and traceability of the waste. The platform will be used to provide all data resulting from the operation of the demonstration actions (C1 to C7) in order to perform the necessary monitoring activities according to Actions D1 to D4.

Investment in an integrated information system on Waste and Material flows: 2.0 M € (Structural Funds)

Complementary actions mobilised by Action E3: *Project Replication and Transfer Strategy and Implementation*

The replication of the demonstration actions during the project implementation includes:

- Green kiosk demonstration action: replicating at least 10 units
- HHW mobile units: replicating at least 2 units
- Reuse shops: replicating at least 5 shops
- PAYT applications: replicating at least 5 areas
- Marine debris collection scheme: replicating at least three (3) fishing ports

Investment in replication: 5.0 M € (Structural Funds)

1. Εισαγωγή

1.1 Έργο LIFE-IP CYzero WASTE

Το Έργο LIFE-IP CYzero WASTE στοχεύει στην παροχή στρατηγικών και λύσεων για τη συμμόρφωση της Κύπρου με τους στόχους σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων, όπως αυτοί ορίζονται στις οδηγίες της Ε.Ε., εντός των οκτώ (8) ετών της υλοποίησής του. Πιο συγκεκριμένα, θα βοηθήσει στην υπέρβαση των υφιστάμενων εμποδίων στην πρόληψη και στη διαχείριση της δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και στην επίτευξη των στόχων του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων 2023-2029 και του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΣΔΔΑ) 2022-2028.

Μέσω του Έργου, προβλέπεται η εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων διαχείρισης αποβλήτων που θα στηρίξουν, θα ενισχύσουν και θα μεγιστοποιήσουν την εφαρμογή **της ιεράρχησης των αποβλήτων και της χωριστής συλλογής** διαφορετικών ροών αποβλήτων (βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα, συσκευασίες, πλαστικά, χαρτί/χαρτοκιβώτια, Επικίνδυνα Οικιακά Απόβλητα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και ογκώδη απόβλητα), ώστε να διασφαλιστεί η αύξηση της εκτροπής των αποβλήτων από τους χώρους υγειονομικής ταφής στα επίπεδα που ορίζει, η Εθνική και η Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Οι δράσεις που προτείνονται στο Έργο συνοψίζονται ως εξής:

1. Εισαγωγή της χωριστής διαλογής στην πηγή των βιοαποβλήτων σε αγροτικές, ημιαστικές και αστικές περιοχές. Τα οργανικά απόβλητα θα επεξεργάζονται σε αερόβια επεξεργασία σε κεντρικά και αποκεντρωμένα συστήματα κομποστοποίησης και σε κεντρικές αναερόβιες μονάδες, καθώς και οικιακούς κομποστοποιητές που θα διανεμηθούν σε κοινότητες στη βάση κριτηρίων.
2. Ενίσχυση του συστήματος χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών σε αγροτικές και ημι-αγροτικές περιοχές μέσω της εγκατάστασης πενήντα (50) πράσινων περιπτέρων, για τη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των ανακυκλώσιμων υλικών.

3. Συστήματα διαχείρισης Επικίνδυνων Οικιακών Αποβλήτων (ΕΟΑ) μέσω τεσσάρων (4) κινητών μονάδων.
4. Πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων και γεωργικών αποβλήτων μέσω:
 - Συντονισμένων υφιστάμενων πρωτοβουλιών,
 - Ποσοτικοποίησης της παραγωγής αποβλήτων τροφίμων και αγροτικών αποβλήτων,
 - Ανάπτυξης και λειτουργίας πλατφόρμας παρακολούθησης και διαχείρισης και
 - Προώθησης αποτελεσματικών δράσεων υλοποίησης
5. Κατασκευή δύο (2) Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης/Επισκευής και δημιουργία δικτύου καταστημάτων πώλησης επαναχρησιμοποιούμενων/μεταχειρισμένων ειδών, προκειμένου να προωθηθούν δράσεις επαναχρησιμοποίησης και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, όπως και επισκευή/επιδιόρθωση.
6. Μετάβαση προς ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας, μέσω της εφαρμογής οικονομικών εργαλείων όπως:
 - Εισαγωγή του συστήματος Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)
 - Εισαγωγή φόρου υγειονομικής ταφής
 - Σύσταση Ταμείου Διαχείρισης Αποβλήτων για την επιδότηση των επενδύσεων διαχείρισης αποβλήτων με τα έσοδα που προκύπτουν από τον φόρο υγειονομικής ταφής και
 - Ανάπτυξη προτύπων, δηλαδή κριτηρίων αποχαρκτηρισμού των αποβλήτων και προδιαγραφών για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες, που απαιτούνται για την αποτελεσματική αξιοποίηση των υλικών σε εθνικό επίπεδο.
7. Εφαρμογή συστήματος συλλογής θαλάσσιων αποβλήτων σε δύο (2) αλιευτικά καταφύγια για τη συλλογή και ανακύκλωση απορριφθέν αλιευτικού εξοπλισμού και σχοινιών πρόσδεσης ψαρόβαρκων, όπως και τη συλλογή των θαλάσσιων απορριμμάτων από τη θάλασσα, έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι νέες

υποχρεώσεις που απορρέουν από την Οδηγία για τις πλαστικές ύλες από τα θαλάσσια απορρίμματα.

8. Ενίσχυση της ανάπτυξης ικανοτήτων, κατάλληλης εκπαιδευτικής κατάρτισης και ευαισθητοποίησης, όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων.
9. Δημιουργία Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων που θα υποστηρίξει τόσο οικονομικά όσο και τεχνικά τις ΑΤΑ για την αποτελεσματική εφαρμογή της διαχείρισης των αποβλήτων.

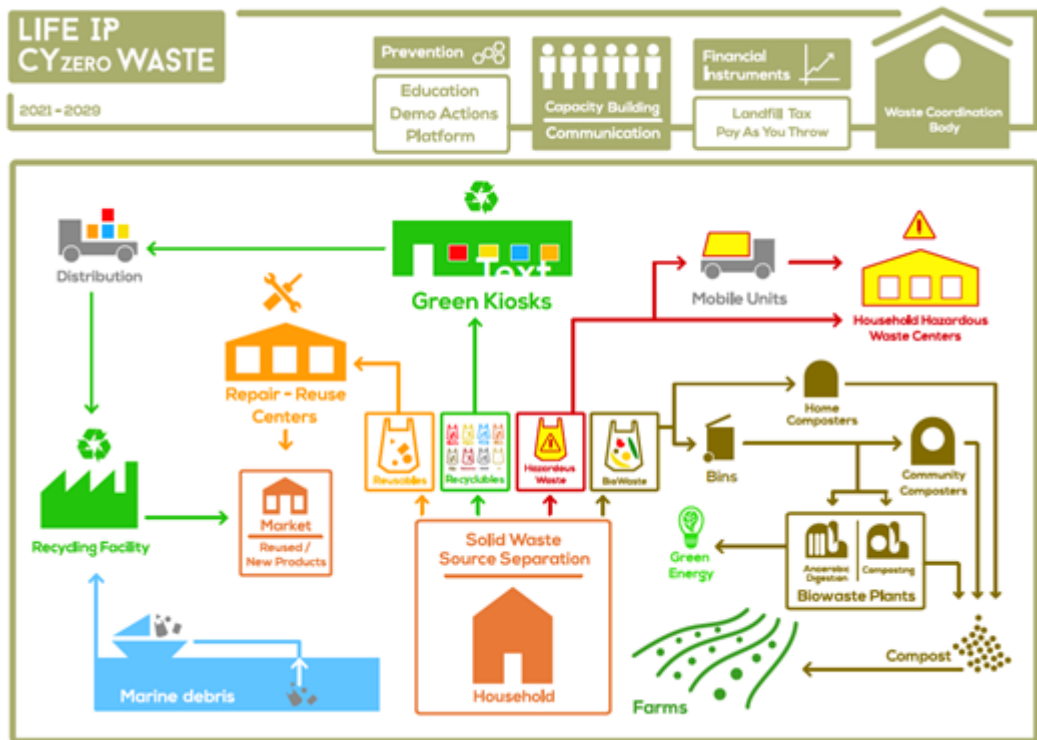
Συμπληρωματικές Δράσεις

Για την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών για τη στήριξη της βιώσιμης διαχείρισης των αποβλήτων, προβλέπονται Συμπληρωματικές Δράσεις με συγχρηματοδότηση από το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026, το Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027 και τον Μηχανισμό Χρηματοδότησης Νορβηγίας που συμπεριλαμβάνουν:

- Κέντρα Επαναχρησιμοποίησης/ Επισκευής,
- Κινητές Μονάδες ΕΟΑ,
- Εγκαταστάσεις επεξεργασίας βιοαποικοδομήσιμου κλάσματος δημοτικών αποβλήτων και πράσινων (κλαδέματα),
- Πράσινα περίπτερα για ανακυκλώσιμα υλικά,
- Ανακατασκευή χώρων σε αλιευτικά καταφύγια.

Παράλληλα τα αποτελέσματα των δράσεων του έργου θα αναπαραχθούν σε ολόκληρη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, επιτυγχάνοντας έτσι τη μεταφορά και αναπαραγωγή τους σε εθνικό επίπεδο.

Το **Διάγραμμα 1** περιγράφει τα ρεύματα των αποβλήτων, στα οποία στοχεύει το Έργο LIFE IP CYzero WASTE και τους τρόπους διαχείρισής τους και τα νέα υλικά που παράγονται από τα απόβλητα που επεξεργάζονται.

Διάγραμμα 1. Γράφημα Έργου LIFE IP CYzero Waste

2. Συμπληρωματικά Ταμεία

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπονται η αναγκαία στρατηγική και τα μέσα για την παρακολούθηση και οι ενέργειες που σχετίζονται με τα Συμπληρωματικά Ταμεία. Για το σκοπό αυτό, συστάθηκε Επιτροπή Συμπληρωματικών Ταμείων στο πλαίσιο της Υποδράσης F2.1., η οποία εγκρίθηκε από την Κεντρική Καθοδηγητική Επιτροπή.

Πίνακας 1 - Επιτροπή Συμπληρωματικών Ταμείων

Ρόλος:	Μέλος:
Συντονιστής Έργου (PC)	Ιωάννα Κωνσταντινίδου
Εκπρόσωπος Τμήματος Περιβάλλοντος	Ανίτα Παφίτη

Τέλος, η στρατηγική και η εφαρμογή του συντονισμού και της παρακολούθησης της Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της Υποδράσης F2.2, όπου θα διερευνηθούν επίσης πρόσθετες ευκαιρίες συγχρηματοδότησης.

Οι συμπληρωματικές δράσεις που θα κινητοποιηθούν μέσω της εφαρμογής του LIFE-IP CYzero WASTE αναλύονται λεπτομερώς παρακάτω.

2.1 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C1: Σχέδια διαχωρισμού και διαχείρισης βιοαποβλήτων στην πηγή

Σχέδια διαχωρισμού και διαχείρισης από πηγές βιοαποβλήτων και μονάδες επενδυτικής έλλειψης γνώσης και οικιακής κομποστοποίησης για ημιαγροτικές και αγροτικές περιοχές: 7 εκατ. € (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)

Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Τμήμα Περιβάλλοντος πρότεινε την προμήθεια και εγκατάσταση 50 μικρών και μεσαίων αυτόνομων μηχανικών κομποστοποιητών και 2000 οικιακών κομποστοποιητών σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές σε όλες τις επαρχίες. Το μέγεθος των αυτόνομων μηχανικών κομποστοποιητών θα κυμαίνεται από 50 με 400 τόνους τον χρόνο οργανικών αποβλήτων. Οι κομποστοποιητές αυτοί θα συμβάλουν στη διαχείριση των οργανικών αποβλήτων και γεωργικών κλαδεμάτων στην ύπαιθρο, σε συνδυασμό με τις δύο (2) Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) στην Κόσιη (Επαρχίας Λάρνακας) και στο Πεντάκωμο (Επαρχία Λεμεσού).

Μετά από εξέταση των ακόλουθων σεναρίων, την περίοδο Νοεμβρίου 2022 μέχρι Σεπτέμβριο 2023, αποφασίστηκε όπως προχωρήσει με το τελευταίο Σενάριο Δ, μειώνοντας τον αριθμό τους, αυξάνοντας τη δυναμικότητα τους και πετυχαίνοντας τον στόχο της δράσης είναι η συλλογή και η τοπική διαχείριση περίπου 8000 tn/year οργανικών αποβλήτων από τις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές:

1. Σενάριο Α: 50 Κοινοτικοί Κομποστοποιητές χωρίς συνοδά έργα
2. Σενάριο Β: 40 Κοινοτικοί Κομποστοποιητές χωρίς συνοδά έργα
3. Σενάριο Γ: 13 Κοινοτικοί Κομποστοποιητές εκ των οποίων 6 ΚΚ Μεγάλου Μεγέθους, 4 ΚΚ Μεσαίου Μεγέθους και 3 ΚΚ Μικρού Μεγέθους

4. Σενάριο Δ: 6 Κοινοτικοί Κομποστοποιητές Μεγάλου Μεγέθους με συνοδά έργα.

Σύμφωνα με το Σενάριο Δ, και μετά από ενδελεχή αναζήτηση τεμαχίων σε συνεργασία μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος και των Αναπτυξιακών Εταιριών (εταίροι), οι έξι (6) κομποστοποιητές θα εγκατασταθούν κατά προτίμηση σε κρατικά τεμάχια ή τεμάχια που ανήκουν στις τοπικές αρχές. Συγκεκριμένα, θα χωροθετηθούν στον Κάτω Πύργο (πληθυσμός 1.096), στην Πόλη Χρυσοχούς (πληθυσμός 10.902), στην Μαλούντα (πληθυσμός 19.810), στην Ψιμολόφου (πληθυσμός 14.062), στην Ευρύχου (πληθυσμός 5.362), στο Πελένδρι (πληθυσμός 4.307), και στον Λιμνάτη (πληθυσμός 9.412).

Τα τεμάχια θα είναι περιφραγμένοι και υπό στεγασμένο χώρο, με ελεγχόμενη πρόσβαση (με σύστημα κάρτας ή κλειδί) και παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς η λειτουργία τους είναι μηχανική και χρειάζεται ηλεκτρισμό. Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης θα έχουν πρόσβαση στον περιφραγμένο χώρο του κομποστοποιητή για να εναποθέσουν τα οργανικά απόβλητα τους που συλλέχθηκαν από τα υποστατικά τους. Το κόμποστ που θα παράγεται θα το εκμεταλλεύεται η ίδια η αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης για χρήση στους δημόσιους χώρους πρασίνου και στη γεωργία. Οι κομποστοποιητές είναι ασφαλείς και εύκολοι στην χρήση, δεν παράγουν οσμές και θα μειώνουν τα οργανικά απόβλητα κατά 90%. Επιπρόσθετα, θα γίνουν εκπαιδεύσεις στους κατοίκους ως προς τη σωστή διαλογή των οργανικών και τη χρήση του κομποστοποιητή.

Για τον σκοπό αυτό εκπονήθηκε μελέτη για τον σχεδιασμό για την εγκατάσταση των αυτόνομων κομποστοποιητών, από το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (εταίροι), στα πλαίσια του Έργου LIFE IP CYzero WASTE. Η μελέτη συμπεριλαμβάνει τη χωροθέτηση και τα μεγέθη των έξι (6) αυτόνομων μηχανικών κομποστοποιητών βάσει των αναγκών του εκάστοτε Δήμου ή Συμπλέγματος Κοινοτήτων, το ενδεικτικό κόστος των κομποστοποιητών, τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό, την απόσταση από τους παραγωγούς οργανικών αποβλήτων, τη γειτνίαση με τα υφιστάμενα Πράσινα Σημεία, τις άδειες που ενδέχεται να χρειάζεται η εγκατάσταση και λειτουργία των κομποστοποιητών, οι εργασίες κατασκευής, την πρόσβαση στον χώρο εγκατάστασής τους,

κτλ. Η υπογραφή της Σύμβασης με τον Ανάδοχο για προμήθεια και εγκατάσταση των κομποστοποιητών αναμένεται τον Μάρτιο (Q1/2024).

Αντίστοιχα, οι 6000 οικιακοί κομποστοποιητές θα δοθούν σε νοικοκυριά και σχολεία ώστε να συλλέγονται τα οργανικά απόβλητα στην πηγή με στόχο να επιτευχθεί η μείωση των οργανικών στα μεικτά απόβλητα. Η εγκατάσταση κομποστοποιητών σε σχολεία στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των νέων γενιών και ώστε τα παιδιά να μεταφέρουν το μήνυμα για σωστή διαχείριση των οργανικών αποβλήτων στα σπίτια τους και στο ευρύτερο περιβάλλον τους. Για την προώθηση των δράσεων και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων θα δημιουργηθεί ένα δίκτυο συμβούλων κομποστοποίησης σε εθελοντική βάση. Η εφαρμογή του συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ», που αναμένεται να εφαρμοστεί πριν την υλοποίηση του παρόντος Έργου, θα λειτουργήσει σαν κίνητρο στα νοικοκυριά για να εγκαταστήσουν τους οικιακούς κομποστοποιητές στην ιδιοκτησία τους, καθώς θα επιτυγχάνεται η μείωση της ποσότητας των μεικτών αποβλήτων τους προς τελική διάθεση, με αποτέλεσμα να μειώνονται και τα έξοδα τους. Μέχρι σήμερα ετοιμάστηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές και τα έγγραφα του διαγωνισμού.

Η Μελέτη Βιωσιμότητας που εκπονήθηκε για την Ορεινή Κύπρο το 2021, η οποία επικαιροποιήθηκε το 2023, έλαβε υπόψη τους υπολογισμούς και τα κριτήρια που έθεσε το Έργο LIFE IP CYzero WASTE και υπόδειξε τα νοικοκυριά στους οποίους θα δοθούν οι οικιακοί κομποστοποιητές. Αντίστοιχα, θα αξιολογηθεί σε ποια σχολεία θα μπορούν να τοποθετηθούν οι κομποστοποιητές βάσει του μέγιστου αριθμού των μαθητών, αλλά και πληθυσμού της αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης.

Επομένως, η εγκατάσταση των κομποστοποιητών θα βοηθήσει στην αποφυγή της μεταφοράς και ενταφιασμού των οργανικών αποβλήτων και θα βοηθήσει στους στόχους της Κυπριακής Δημοκρατίας για τη διαχείριση των αποβλήτων και τη χωριστή διαλογή στη πηγή.

Το Έργο έχει προταθεί για συμπερίληψη του στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) καθώς εκπληρώνει όλες τις προϋποθέσεις μιας περιβαλλοντικά βιώσιμης επένδυσης επειδή συμβάλλει ουσιαστικά στην μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, ενισχύοντας το ποσοστό ανακύκλωσης και ανάκτησης. Ο προϋπολογισμός της εν λόγω δράσης υπολογίστηκε στα €7 εκατομμύρια για την περίοδο 2021-2026. Λόγω της

πολυπλοκότητας στον σχεδιασμό του Έργου και της δυσκολίας αναζήτησης κρατικών τεμαχίων που να ικανοποιούν συγκεκριμένα κριτήρια, η Διαχειριστική Αρχή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έκρινε την αδυναμία επίτευξης του Οροσήμου για κατασκευή και λειτουργία του Έργου μέχρι το Q4/2025. Συνεπώς, προτάθηκε η χρηματοδότηση του Έργου από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή το Ταμείο Πολιτικής Συνοχής.

Επενδύσεις μέσω του έργου Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ), συμπεριλαμβανομένης της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων από νοικοκυριά: μέρος 25 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Το σύστημα «Πληρώνω Όσο Πετώ» (ΠΟΠ) με προπληρωμένη σακούλα αφορά τη διαλογή στην πηγή και χωριστή συλλογή μεικτών, ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων. Στόχος είναι η μείωση των αποβλήτων που προορίζονται για υγειονομική ταφή, η αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης υλικών και η πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

Με την τροποποίηση του περί Αποβλήτων Νόμου εντός του 2021 και την ψήφιση των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) Κανονισμών τον Ιούλιο του 2022, τέθηκαν οι βάσεις για την ορθολογιστική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων από τις τοπικές αρχές. Οι Κανονισμοί εισήγαγαν υποχρεώσεις για τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης για την εκπόνηση τοπικών σχεδίων δράσης για την πρόληψη της δημιουργίας και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 και για την υποχρεωτική εφαρμογή συστημάτων διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής των δημοτικών αποβλήτων και συστημάτων Πληρώνω Όσο Πετώ έως τις 30 Ιουνίου 2024.

Το έργο, συνολικού προϋπολογισμού €25.000.000, αφορά την υλοποίηση Προγράμματος Στήριξης Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προώθηση της διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής των Δημοτικών Αποβλήτων και την εγκαθίδρυση συστημάτων Πληρώνω Όσο Πετώ. Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027».

Το Έργο θα υλοποιηθεί από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα οποία μέσω του συστήματος θα ενισχυθούν οικονομικά, ώστε να σχεδιάσουν εξαετές τοπικό σχέδιο ορθής διαχείρισης αποβλήτων, μελέτες βιωσιμότητας, την προμήθεια και τοποθέτηση της κατάλληλης υποδομής για καθιέρωση διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής, την εφαρμογή τιμολογιακής πολιτικής με προπληρωμένη σακούλα για τη διαχείριση των μικτών αποβλήτων και την ενίσχυση του μηχανισμού παρακολούθησης της υλοποίησης και λειτουργίας του τοπικού σχεδίου. Επιπλέον, θα γίνει σχεδιασμός που θα αφορά στην πρόσβαση σε διαδικτυακό πληροφοριακό σύστημα για την καταχώρηση στοιχείων και δεδομένων και την αξιολόγηση του προγράμματος, καθώς επίσης σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένης τοπικής εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου τοπικού πληθυσμού.

Στα πλαίσια του Έργου, οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποβάλλουν Αιτήσεις Ενδιαφέροντος ανά Δήμο ή ομάδα Δήμων ή Σύμπλεγμα Κοινοτήτων σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ακολούθως, προκηρύσσουν τον Μίνι Διαγωνισμό για ετοιμασία μελέτης βιωσιμότητας από ένα από τους δώδεκα μελετητές που έχουν προεπιλεγεί. Οι μελέτες βιωσιμότητας θα ολοκληρωθούν εντός 6 μηνών μετά από την υπογραφή σχετικής Σύμβασης της Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το αντίστοιχο μελετητικό γραφείο. Αναλόγως των αναγκών που θα αναδειχθούν μετά την ολοκλήρωση της μελέτης βιωσιμότητας, θα προκηρυχθούν σχετικοί διαγωνισμοί από το Τμήμα Περιβάλλοντος για την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού για τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως κάδοι, κομποστοποιητές, σκιπ, απορριμματοφόρα, φορτηγό για οργανικά απόβλητα, θρυμματιστές, βιοδιασπώμενα σακούλια για οργανικά.

Μέχρι τον Οκτώβριο του 2023, το Τμήμα Περιβάλλοντος παρέλαβε 44 Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος από Σύμπλεγματα ΑΤΑ για συμμετοχή στο Έργο και εφαρμογή του Συστήματος «Πληρώνω όσο Πετώ» και η εξέτασή τους ολοκληρώθηκε. Συγκεκριμένα, έχουν προβεί σε αίτηση 15 Διαμερίσματα Δήμων και 29 Σύμπλεγματα Κοινοτήτων που αντιστοιχεί στο 94,36% του συνολικού πληθυσμού. Από αυτές τις 44 Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος, έχουν προκηρύξει Μίνι Διαγωνισμό τα 14 Διαμερίσματα Δήμων και 17

Συμπλέγματα Κοινοτήτων που αντιστοιχεί στο 88,467% του συνολικού πληθυσμού. Από τις 31 συνολικά προκηρύξεις υπόγραψαν οι 6 Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Λατσιά, Λάρνακα, Αθηνών, Αραδίππου, Πολεμίδα και Ανατολική Λεμεσός) που αντιστοιχεί σε ποσοστό 29,46% του συνολικού πληθυσμού, με σκοπό την αγορά υπηρεσιών για την ετοιμασία «Μελέτης τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου».

Επενδύσεις για την ενίσχυση της επεξεργασίας βιοαποβλήτων: 15 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Η υλοποίηση του Σχεδίου αξιοποίησης αποβλήτων από χωριστή συλλογή του προγράμματος ΘΑΛΕΙΑ, με σκοπό την ενδυνάμωση της υποδομής διαχείρισης οργανικών αποβλήτων, περιλαμβανομένης της κατασκευής μονάδων κομποστοποίησης/αναερόβιας επεξεργασίας. Στο πλαίσιο του προγράμματος προωθείται η κατασκευή δύο (2) νέων μονάδων επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων στις επαρχίες Πάφου και Αμμοχώστου.

Η μονάδα στην Αμμόχωστο είναι σε προχωρημένο στάδιο σχεδιασμού. Το έργο προτείνεται από την Κοινοπραξία Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας στο πλαίσιο της συνεισφοράς της Κοινοπραξίας στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Μέσω της κατασκευής των μονάδων η Κοινοπραξία στοχεύει να αξιοποιήσει τα οργανικά απόβλητα της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου, καθώς και τη λάσπη που παράγεται από το Εργοστάσιο Επεξεργασίας Λυμάτων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας, για δημιουργία κομπόστας προς χρήση από τον αγροτικό τομέα. Πέραν των προαναφερθέντων αποβλήτων, οι Μονάδες Κομποστοποίησης θα συνεισφέρουν στην αξιοποίηση πράσινων αποβλήτων (κυρίως κλαδεμάτων) που θα συλλέγονται από τα Πράσινα Σημεία που θα δημιουργηθούν από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στην επαρχία Αμμοχώστου και από το σημείο που θα δημιουργηθεί στον χώρο του Εργοστασίου Επεξεργασίας Λυμάτων της Κοινοπραξίας, καθώς τα κλαδέματα είναι απαραίτητη πρώτη ύλη για χρήση ως απορροφητικό υλικό για την παραγωγή κομπόστας. Αυτό θα συνεισφέρει επίσης στη μείωση του κόστους διαχείρισης των πράσινων αποβλήτων που επωμίζονται οι Τοπικές Αρχές, διότι μέχρι σήμερα η μοναδική λύση είναι η μεταφορά τους σε αδειοδοτημένες μονάδες τελικής διαχείρισης. Το κόστος υπολογίζεται περίπου στις €400,000 για ποσότητα 5,000 – 5,500 τόνων κλαδεμάτων ετησίως από Παραλίμνι και Αγία Νάπα, όγκος ο οποίος

αναμένεται να αυξηθεί. Η επεξεργασία των εν λόγω αποβλήτων θα συνεισφέρει σημαντικά στην επίλυση σοβαρών περιβαλλοντικών προβλημάτων της περιοχής. Η περιοχή κάλυψης του έργου θα είναι ολόκληρη η Επαρχία Αμμοχώστου συν οι κοινότητες Ξυλοφάγου, Ξυλοτύμπου και Ορμήδεια από την Επαρχία Λάρνακας. Για το έργο έχει ολοκληρωθεί η περιβαλλοντική μελέτη και έχει εκδοθεί πολεοδομική άδεια, οπότε το έργο εκτιμάται ότι θα είναι έτοιμο για έναρξη υλοποίησης το 2^ο εξάμηνο 2024. Το έργο συνολικής χρηματοδότησης €13εκατ. υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027», εκ των οποίων το 50% της χρηματοδότησής του θα καλυφθεί από το εν λόγω Έργο.

Η μονάδα στην Πάφο είναι στο στάδιο σχεδιασμού από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Εφαρμογή διαλογής στην πηγή αστικών στερεών αποβλήτων σε ορεινές περιοχές της Κύπρου: μέρος 1,5 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Το Πρόγραμμα πρόληψης, χωριστής συλλογής και αξιοποίησης αποβλήτων στις ορεινές περιοχές απορρέει μέσα από τις Δράσεις της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (ΕΣΑΟΚ) καθώς και του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2022-2028. Το Έργο υλοποιείται από το Τμήμα Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου, το Γραφείο της Επιτρόπου Περιβάλλοντος και το Γραφείο του Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων. Το Έργο με εκτιμώμενο προϋπολογισμό €1.555.000, υλοποιείται από το Πρόγραμμα Πολιτικής Συνοχής «Θ.Α.Ε.Ι.Α 2021-2027», με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέχρι τον Οκτώβριο 2023, έγιναν οι ακόλουθες δράσεις:

- Ολοκλήρωση του Διαγωνισμού με αρ. ΤΠ 3/2021 και τίτλο «Ετοιμασία και Υλοποίηση Ολοκληρωμένου Προγράμματος Πληροφόρησης, Επικοινωνίας και Εκπαίδευσης σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων στην Ορεινή Κύπρο» τον Οκτώβριο 2023.
- Υλοποίηση του Διαγωνισμού με αρ. ΤΠ 42/2023 και τίτλο «Επικαιροποίηση της Έκθεσης Ολοκλήρωσης, της Τεχνο-Οικονομικής Μελέτης του Έργου Εφαρμογή Συστήματος Διαλογής στην Πηγή στην Ορεινή Κύπρο», μέχρι τον Νοέμβριο 2023

- Ετοιμασία εγγράφων Διαγωνισμού με αρ. ΤΠ 1/2023 και τίτλο «Προμήθεια 46.000 οικιακών κομποστοποιητών για διαχείριση οργανικών αποβλήτων στα νοικοκυριά σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της Κύπρου»
- Ετοιμασία εγγράφων Διαγωνισμού με αρ. ΤΠ 72/2022 και τίτλο «Προμήθεια 9.200 Κάδων χωρητικότητας 10L με σήμανση για οργανικά απόβλητα»
- Ετοιμασία εγγράφων Διαγωνισμού με αρ. ΤΠ 62/2022 και τίτλο «Προμήθεια 1.445 Τροχηλάτων Κάδων χωρητικότητας 240 L με σήμανση για οργανικά απόβλητα»

2.2 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C2: Εγκατάσταση και λειτουργία πράσινων περιπτέρων για ξηρά ανακυκλώσιμα υλικά

Επενδύσεις μέσω του έργου Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ) συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ανακύκλωσης: μέρος 25 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Περιγράψτε πιο πάνω.

Εγκατάσταση 50 Πράσινων Περιπτέρων: 3,3 εκ. € (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)

Το Έργο που αφορά την εγκατάσταση πενήντα (50) προκατασκευασμένων Πράσινων Περιπτέρων (Green Kiosks) για ανακύκλωση σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές όλων των επαρχιών της Κύπρου, με στόχο τη χωριστή συλλογή των ανακυκλώσιμων δημοτικών αποβλήτων σε σημεία όπου δεν εξυπηρετούνται από αδειούχους συλλογείς αποβλήτων. Τα πράσινα περίπτερα είναι προκατασκευασμένες και ελαφριές κατασκευές και θα εγκατασταθούν σε κεντρικά σημεία (ειδικά διαμορφωμένους χώρους, πλατείες, χώρους στάθμευσης) εντός των κοινοτήτων ώστε να διευκολύνουν τους πολίτες να διαχωρίζουν τα ανακυκλώσιμα απόβλητα τους (όπως χαρτί, πλαστικό, γυαλί, και μέταλλο, οι μικρές ηλεκτρικές συσκευές, μπαταρίες, λαμπτήρες, ρούχα, βιβλία, παιχνίδια και άλλα μικρά οικιακά αντικείμενα). Όλα τα πιο πάνω θα μεταφέρονται από τους πολίτες, θα διαχωρίζονται και θα αποθηκεύονται προσωρινά στα πράσινα περίπτερα και στο τέλος θα μεταφέρονται στις πλησιέστερες μονάδες διαχείρισης αποβλήτων από αδειοδοτημένους συλλογείς/μεταφορείς (ΚΕΒΕ).

Τα πράσινα περίπτερα θα τα λειτουργά εκπαιδευμένο προσωπικό που θα αναλαμβάνει τον διαχωρισμό και θα ενημερώνει τους πολίτες σχετικά με την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση. Οι πολίτες που εξυπηρετούνται από τα πράσινα περίπτερα θα έχουν προσωπική κάρτα/ταυτότητα με τη οποία θα καταγράφονται τα απόβλητα που μετέφεραν στα πράσινα περίπτερα. Το κίνητρο των πολιτών για συμμετοχή τους στα πράσινα περίπτερα είναι η εφαρμογή του συστήματος «Πληρώνω Όσο Πέτω» όπου ο πολίτης θα έχει την ευκαιρία μέσω των περιπτέρων να μειώσει την ποσότητα των μεικτών αποβλήτων του. Τα απόβλητα θα αποθηκεύονται προσωρινά στα πράσινα περίπτερα και θα γίνεται διευθέτηση με διάφορα συλλογικά συστήματα για τα απόβλητα που εμπίπτουν στην Ευθύνη Παραγωγού ώστε να συλλέγονται από τα πράσινα περίπτερα και να μεταφέρονται στις μονάδες διαχείρισης.

Για τη χωροθέτηση των 50 πράσινων περιπτέρων επιλέγησαν κοινότητες με βάση τα Διαμερίσματα Δήμων και τα Συμπλέγματα Κοινοτήτων που καθορίστηκαν με βάση τη Μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα, θα εγκατασταθούν 2-3 πράσινα περίπτερα ανά Σύμπλεγμα Κοινοτήτων οι οποίες δεν εξυπηρετούνται από αδειοδοτημένους συλλογείς/μεταφορείς ανακυκλώσιμων υλικών όπως η Green Dot.

Με βάση τα πιο πάνω και σε συνέχεια επιτόπιων επισκέψεων που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο από τον Μάρτιο 2023 μέχρι τον Ιούλιο 2023, στην παρουσία των Τοπικών Αρχών και εκπροσώπων των Αναπτυξιακών Εταιριών κάθε επαρχίας, έγινε υπόδειξη του κατάλληλου χώρου χωροθέτησης του Πράσινου Περιπτέρου οι οποίες δεν εξυπηρετούνται από αδειοδοτημένους συλλογείς/μεταφορείς ανακυκλώσιμων υλικών. Για τις εν λόγω χωροθετήσεις έχουν εξασφαλιστεί συγκαταθέσεις από τους Δήμους και τις Κοινότητες.

Στις 26 Ιουλίου 2023, προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός με αρ. ΤΠ 4/2023, μέσω e-procurement για την «Προμήθεια και εγκατάσταση 50 προκατασκευασμένων Πράσινων Περιπτέρων (Green Kiosks) για χωριστή ανακύκλωση σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές όλων των επαρχιών της Κύπρου» για την εφαρμογή της χωριστής διαλογής των ανακυκλώσιμων υλικών σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της Κύπρου οι οποίες

δεν εξυπηρετούνται από αδειοδοτημένους συλλογείς/μεταφορείς ανακυκλώσιμων υλικών. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ήταν 20 Σεπτεμβρίου 2023 και η ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης προβλέπεται τον Δεκέμβριο 2023, με διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης να είναι είκοσι πέντε (25) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης. Η εκτιμώμενη αξία του Διαγωνισμού ορίστηκε στα τρία εκατομμύρια τρακόσιες χιλιάδες ευρώ (€3.300.000) μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. με χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου.

Η εν λόγω δράση θα επεκτείνει το δίκτυο ανακύκλωσης σε περισσότερα σημεία στην Κύπρο και θα αυξήσει τα ποσοστά ανακύκλωσης. Η λειτουργία των 50 πράσινων περιπτέρων υπολογίζεται να συλλέγει περίπου 6500 t/year αποβλήτων, κάτι που αντιστοιχεί περίπου στα 350 kg/d το κάθε πράσινο περίπτερο.

Εφαρμογή διαλογής στην πηγή αστικών στερεών αποβλήτων σε ορεινές περιοχές της Κύπρου: μέρος 1,5 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Περιγράφεται πιο πάνω.

2.3 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C3: Εφαρμογή συλλογής και διαχείρισης επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων (HHW)

Επένδυση σε 4 κινητές μονάδες HHW: 0,5 εκατ. € (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος-Μηχανισμός Νορβηγίας)

Οικονομικών

(Υπόψη κας Λήδας Σκορδέλλη και κας Μυράντας Τουμάζου)

Έργο «Διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων από νοικοκυριά»

(α) Μεταφορά πιστώσεων από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό ΕΟΧ / Νορβηγίας

(β) Παράταση του έργου από Δεκέμβριο 2023 μέχρι Απρίλιο 2024

Η υλοποίηση του έργου «Διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων από νοικοκυριά» το οποίο χρηματοδοτείται κατά €500.000εκ. από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό ΕΟΧ/Νορβηγίας, βρίσκεται σε εξέλιξη. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια του έργου εκπονούνται / ολοκληρώνονται οι ακόλουθες Συμβάσεις με υπόδειξη της συμβατικής τους αξίας συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.:

- i. Σύμβαση (ΤΠ.50/2020) με την Αναπτυξιακή Εταιρία Λευκωσίας (ΑΝΕΛ) για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης έργου και τεχνικής βοήθειας - €239.000
- ii. Σύμβαση (ΤΠ.25/2021) με την εταιρία ENCORN LTD για την κατασκευή τεσσάρων (4) ρυμουλκούμενων κινητών μονάδων για την περισυλλογή επικινδύνων δημοτικών αποβλήτων σε κατάλληλα εσωτερικά διαμορφωμένους χώρους - €112.635
- iii. Σύμβαση (ΤΠ.27/2021) με την εταιρία CONTACT για την ανάπτυξη και εκπόνηση του Σχεδίου Επικοινωνίας - €74.970
- iv. Σύμβαση (ΤΠ.19/2023) με την εταιρία SIGNWAY για την εκτύπωση και επικάλυψη με αυτοκόλλητο, εσωτερικά και εξωτερικά, των τεσσάρων ρυμουλκούμενων κινητών μονάδων - €5.831
- v. Σύμβαση (ΤΠ.29/2023) με Συμφωνία Πλαίσιο του Γενικού Λογιστηρίου για την προμήθεια τεσσάρων (4) ηλεκτρονικών υπολογιστών για χρήση στις Κινητές Μονάδες - €4.000
- vi. Διαγωνισμός για την προμήθεια τεσσάρων (4) τηλεοράσεων για χρήση στις τέσσερις ρυμουλκούμενες κινητές μονάδες - €10.000
- vii. Άλλες μικρότερες Συμβάσεις για ετοιμασία πανό (baners), φυλλαδίων (flyers), δώρων, κ.α. - €50.000

Οι τέσσερις κινητές μονάδες για τη συλλογή οικιακών επικίνδυνων αποβλήτων παραδόθηκαν επίσημα στον Υπεύθυνο Ανάπτυξης του Έργου από τον υπεργολάβο στις 31 Μαΐου 2023.

Το Επιχειρησιακό Πλάνο για στις επισκέψεις στις τοπικές αρχές για τη συλλογή των επικίνδυνων αποβλήτων υπογράφηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος και την Αναπτυξιακή Εταιρία Λευκωσίας. Η επίσημη έναρξη της εκστρατείας ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2023. Οι επισκέψεις των τεσσάρων κινητών μονάδων σε κοινότητες και δήμους ξεκίνησαν στις 16 Οκτωβρίου 2023 και θα πραγματοποιηθούν έως 31 Μαρτίου 2024.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος και η Αναπτυξιακή Εταιρία Λευκωσίας βρίσκονται σε συνεργασία με τους δήμους και τις κοινότητες για το χρονοδιάγραμμα των επισκέψεων σε κάθε κοινότητα και το σχέδιο διαφημίζεται κάθε δύο εβδομάδες στην ιστοσελίδα του ΔΠ, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και μέσω του δικτύου κάθε δήμου/κοινότητας. Ο αριθμός των ημερών που επισκέπτονται οι κινητές μονάδες κάθε δήμο/κοινότητα, εξαρτάται από το μέγεθος και την περιοχή που καλύπτουν. Για την ενίσχυση της προβολής και των επισκέψεων του κοινού στις κινητές μονάδες, πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις στην παρουσία του Δημάρχου κάθε Δήμου, δηλαδή στις 13/10/2023 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στο Δήμο Λευκωσίας, στις 7/ 11/2023 στο Δήμο Αγλαντζιάς, στις 24/11/2023 στο Δήμο Λάρνακας, στις 15/12/2023 στο Δήμο Αγίου Δομετίου, στις 20/12/2023 στο Δήμο Ύψωνα και στις 10/10 /2024 στο Δήμο Λεμεσού.

Η επικοινωνιακή εκστρατεία ευαισθητοποίησης σχετικά με τις κινητές μονάδες και τις σχετικές επισκέψεις ξεκίνησε στις 5 Οκτωβρίου 2023 για μια δίμηνη εκστρατεία έως τα τέλη Νοεμβρίου 2023 και περιλάμβανε την παραγωγή επικοινωνιακού υλικού όπως βίντεο και ραδιοφωνικά σποτ, φυλλάδια, ιστότοπους και ανάπτυξη μέσων κοινωνικής δικτύωσης και έναρξη εκδήλωσης. Επίσης, το Τμήμα Περιβάλλοντος συμμετείχε σε τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές καθώς και φιλοξενούσε άρθρα σε εφημερίδες, ενισχύοντας την επικοινωνία του έργου.

Για περισσότερη προβολή και ενημέρωση του κοινού, τα παιδιά δημοτικού και γυμνασίου από την περιοχή που πηγαίνουν οι μονάδες κάθε εβδομάδα, καλούνται να επισκέπτονται τις μονάδες και να μαθαίνουν τα πάντα για τα οικιακά επικίνδυνα απόβλητα και τον τρόπο διαχείρισης της απόρριψής τους σε συγκεκριμένα τρόπους και σε ειδικούς χώρους.

Το έργο προχωρά με μεγάλη επιτυχία και αναμένεται ότι θα επιτύχει όλους τους στόχους του μέχρι το τέλος Απριλίου 2024.

Οι κινητές μονάδες θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται μετά το τέλος του έργου και θα συνεχίσουν να βοηθούν την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα οικιακά επικίνδυνα απόβλητα και τη σωστή διάθεσή τους.

Επένδυση σε 2 κέντρα ΗΗW: 1 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Το Έργο είναι σε στασιμότητα ένεκα της προόδου του των 4 κινητών μονάδων.

2.4 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C5: Κατασκευή και λειτουργία κέντρων και δικτύων επαναχρησιμοποίησης/επισκευής

Επένδυση σε 2 κέντρα επαναχρησιμοποίησης/επισκευής: 4,0 εκατ. € (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)

Στα πλαίσια του Έργου LIFE IP CYzero WASTE ετοιμάζεται ο σχεδιασμός για την κατασκευή και λειτουργία δύο Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης και Επισκευής στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού.

Στόχος των Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης και Επιδιόρθωσης είναι η συλλογή, ταξινόμηση, επιδιόρθωση (αν χρειάζεται) και επαναχρησιμοποίηση διάφορων υλικών όπως ηλεκτρικές συσκευές, έπιπλα, ρούχα, βιβλία, παιχνίδια και άλλα αντικείμενα. Οι πολίτες θα έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν υλικά προς επαναχρησιμοποίηση ή/και επισκευή όπως τα πιο πάνω, ώστε να επαναχρησιμοποιηθούν. Τα υλικά που θα ταξινομούνται στο κέντρο θα προωθούνται στο κατάστημα μεταχειρισμένων ειδών που θα χωροθετηθεί εντός του τεμαχίου του κέντρου είτε στο δίκτυο καταστημάτων επαναχρησιμοποιήσιμων ειδών σε διάφορες πόλεις.

Σκοπός των Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης και Επιδιόρθωσης είναι η μείωση της απόρριψης αποβλήτων, η μείωση των ποσοτήτων των αποβλήτων όπως και η προώθηση της επαναχρησιμοποίησης.

Μέχρι τον Οκτώβριο 2023, επιλέγηκε τεμάχιο στη Βιομηχανική Περιοχή των Λατσιών και αναμένεται η εκχώρηση του στο ΥΓΑΑΠ από τον Δήμο Λατσιών, ενώ αναζητείται τεμάχιο

είτε στην επαρχία Λεμεσού ή στην επαρχία Πάφου. Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο ετοιμάζει τον σχεδιασμό του έργου με αρχιτεκτονικά και κατασκευαστικά σχέδια.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος θα προχωρήσει στην κατασκευή και λειτουργία 2 κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επιδιόρθωσης σε 2 στρατηγικά σημεία στην Κύπρο. Τα κέντρα που θα κατασκευαστούν θα έχουν χώρο υποδοχής, χώρο ανταλλαγής, αποθήκη, σημείο επιδιόρθωσης και κατάστημα μεταχειρισμένων. Τα κέντρα θα διαθέτουν τον απαραίτητο εξοπλισμό όπως forklifts, γεραμούς και φορτηγά για την μεταφορά και μετακίνηση των αντικειμένων.

Τα κέντρα, πλήρως εξοπλισμένα και με κινητό εξοπλισμό (φορτηγά και forklifts) θα λειτουργούν σαν χώροι συγκέντρωσης και συλλογής των μεγάλων οικιακών αντικειμένων όπως έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές, ρούχα, τα οποία οι πολίτες δεν χρειάζονται ώστε να τα επαναχρησιμοποιήσει κάποιος άλλος πολίτης. Πέραν των 2 κέντρων, θα δημιουργηθεί δίκτυο με καταστήματα μεταχειρισμένων ειδών σε όλες τις πόλεις ώστε να προωθηθεί η αγορά μεταχειρισμένων ειδών που θα καταλήγουν στα 2 κέντρα.

Η λειτουργία των κέντρων και του δικτύου καταστημάτων μεταχειρισμένων ειδών θα βοηθήσει στην προώθηση της τοπικής επιδιόρθωσης και επαναχρησιμοποίησης ώστε να μειωθεί η απόρριψη τους αλλά και να αποφευχθεί και η αγορά καινούργιων αντικειμένων. Ο προϋπολογισμός της δράσης υπολογίστηκε στα €4 εκατομμύρια για χρηματοδότηση από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλά προβλέπεται να υλοποιηθεί από το Πρόγραμμα LIFE και τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

2.5 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C6: Σύστημα Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)

Επένδυση για εφαρμογή του συστήματος ΠΟΠ που περιλαμβάνει τη δημιουργία υποδομής για χωριστή συλλογή από νοικοκυριά: 25 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Πρόγραμμα μείωσης των ρευμάτων αστικών ανακυκλώσιμων απορριμμάτων που δημιουργούνται παραθαλάσσιες τουριστικές περιοχές από ξενοδοχεία και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις με σημαντική παραγωγή απορριμμάτων 5 εκ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Το Πρόγραμμα μείωσης στερεών δημοτικών αποβλήτων παραλιακών ξενοδοχειακών μονάδων και πλησίον συναφών χώρων μαζικής παραγωγής αποβλήτων στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, αποτελεί συνέχεια του έργου που υλοποιήθηκε στην Λάρνακα-Αμμόχωστο και προωθεί την σωστή διαχείριση των αποβλήτων με ιδιαίτερη βαρύτητα στη μείωση, διαλογή στην πηγή και χωριστή συλλογή των στερεών δημοτικών αποβλήτων και την ανακύκλωση / επεξεργασία αποβλήτων χαρτιού, PMD, γυαλιού και οργανικών αποβλήτων. Επιπρόσθετα, η εφαρμογή του Σεναρίου 1 αναμένεται να συνεισφέρει στους εθνικούς στόχους για την διαχείριση αποβλήτων.

Το Έργο υλοποιείται με τις ακόλουθες δράσεις:

- * Δράση 1: Υλοποίηση της Σύμβασης "Προμήθεια, εγκατάσταση, εκπαίδευση στη χρήση και 5-ετής συντήρηση των 129 συμπίεστων διαφόρων μεγεθών, για διαλογή στην πηγή χάρτινης συσκευασίας, εξοπλισμένοι με σύστημα ελεγχόμενης πρόσβασης"
- * Δράση 2: Προκήρυξη και υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια, εγκατάσταση, εκπαίδευση στη χρήση και 5-ετής συντήρηση 110 πρεσών συμπίεσης και δεματοποίησης χάρτινης συσκευασίας (Balers)"
- * Δράση 3: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια και συντήρηση εξοπλισμού χωριστής συλλογής αποβλήτων 67 κάδων απορριμμάτων τύπου σκιπ"
- * Δράση 4: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια, εγκατάσταση, εκπαίδευση στη χρήση και συντήρηση εξοπλισμού 78 βυθιζόμενων κάδων για σκοπούς χωριστής συλλογής απορριμμάτων, εξοπλισμένοι με σύστημα ελεγχόμενης πρόσβασης"
- * Δράση 5α: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια και συντήρηση 2 απορριμματοφόρων οχημάτων με γερανό εξοπλισμένα με σύστημα καταγραφής βάρους αποβλήτων και σύστημα πλύσης"
- * Δράση 5β: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια και συντήρηση 6 οχημάτων με υδραυλικό ανυψωτικό μηχανισμό (Skip loader)"

- * Δράση 5γ: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια και συντήρηση 3 φορτηγών με γερανό και αρπάγη (8x4) για φόρτωση και μεταφορά χαρτιού"
- * Δράση 5δ: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια και συντήρηση 6 απορριμματοφόρων οχημάτων για οργανικά απόβλητα με ενσωματωμένο σύστημα πλύσης"
- * Δράση 6: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια και συντήρηση δύο (2) μηχανών θρυμματισμού κλαδευμάτων (18mm)"
- * Δράση 8: Ετοιμασία εγγράφων Διαγωνισμού "Παροχή Υπηρεσιών για τον προσδιορισμό της ποσοτικής και ποιοτικής σύστασης των αποβλήτων στους δήμους και τις κοινότητες που συμμετέχουν στο Έργο"
- * Δράση 9: Υλοποίηση Σύμβασης "Ετοιμασία και Υλοποίηση Εκστρατείας Πληροφόρησης, Επικοινωνίας και Εκπαίδευσης σε θέματα που αφορούν τη μείωση δημοτικών στερεών αποβλήτων στο παραλιακό μέτωπο των Επαρχιών Λεμεσού και Πάφου και ειδικότερα εννοιών ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων"
- * Δράση 10α: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια 1.100 Τροχηλάτων Κάδων χωρητικότητας 120 L με σήμανση για οργανικά απόβλητα"
- * Δράση 10β: Υλοποίηση Σύμβασης "Προμήθεια 1.000 Τροχηλάτων Κάδων χωρητικότητας 240 L με σήμανση για οργανικά απόβλητα"

Το Έργο εξετάζει την προμήθεια, εγκατάσταση/τοποθέτηση, λειτουργία και συντήρηση εξοπλισμού χωριστής διαλογής ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων σε 13 δήμους και κοινότητες του παραλιακού μετώπου Λεμεσού και Πάφου. Το Έργο με εκτιμώμενο προϋπολογισμό €10.500.000, υλοποιείται από το Πρόγραμμα Πολιτικής Συνοχής «Θ.Α.Ε.Ι.Α 2021-2027», με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εφαρμογή διαλογής στην πηγή αστικών στερεών αποβλήτων σε ορεινές περιοχές της Κύπρου: μέρος 1,5 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)

Περιγράφεται πιο πάνω.

2.6 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση C10: Ίδρυση του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων

Η ενδυνάμωση των τοπικών αρχών με τεχνική εμπειρογνωμοσύνη διαχείρισης απορριμμάτων έχει ως αποτέλεσμα τη συγκρότηση σχετικού Φορέα. Αυτή η δράση στοχεύει στην αντιμετώπιση του προβλήματος που εντοπίστηκε τόσο από την Ανασκόπηση Περιβαλλοντικής Εφαρμογής για την Κύπρο 2019, όσο και από τις Εκθέσεις Έγκαιρης Προειδοποίησης, όπου η ανάγκη να ενδυναμωθούν και να διευκολυνθούν οι τοπικές αρχές για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις διαχείρισης αποβλήτων είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στις οδηγίες. Ο Συντονιστικός Φορέας που θα συντονίζει και θα υποστηρίζει την Κεντρική και την Τοπική Αυτοδιοίκηση που θα υλοποιηθεί. Αυτός ο φορέας θα βρίσκεται σε άμεσο συντονισμό με το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η δράση θα χρηματοδοτηθεί κατά 0,9 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

Στόχος του Συντονιστικού Φορέα είναι η παροχή ενός ευέλικτου και αποτελεσματικού μηχανισμού που θα αναβαθμίσει τη διαχείριση των αποβλήτων προς την πρόληψη δημιουργίας και τη χωριστή συλλογή, συμβάλλοντας έτσι στη συμμόρφωση με τις οδηγίες της ΕΕ και την εθνική νομοθεσία για τη διαχείριση αποβλήτων καθώς και στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Ο μηχανισμός αυτός θα έχει μια διοικητική δομή, η οποία, θα στοχεύει στην οικονομική και τεχνική υποστήριξη των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για να αναβαθμίσει με αποτελεσματικό τρόπο τη διαχείριση αποβλήτων. Επιπλέον, θα δημιουργήσει τεχνογνωσία στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων και κατά συνέπεια θα υποστηρίξει τις τοπικές αρχές με αποτελεσματικό τρόπο αξιοποιώντας ευκαιρίες χρηματοδότησης και ενισχύοντας τη συνεργασία στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων. Παράλληλα, το πρόγραμμα LIFE-IP CYzero Waste θα συμβάλει στην εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα και θα τον στηρίξει συμβουλευτικά ως προς τη λειτουργία του μέχρι το 2029.

Οι κύριοι ρόλοι του Συντονιστικού Φορέα θα καθοριστούν στα πλαίσια διαγωνισμού και θα καθοριστούν σε νομοσχέδιο. Τουλάχιστον θα περιλαμβάνουν τους εξής:

- Προώθηση δραστηριοτήτων εντός της ιεραρχίας διαχείρισης αποβλήτων και του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και ειδικότερα υποστήριξη των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Δημιουργία εμπειρογνομosύνης στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων και κατά συνέπεια υποστήριξη των Τοπικών Αρχών (Δήμοι, Κοινότητες) με αποτελεσματικό τρόπο.
- Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, υποστήριξη και δημιουργία/συμμετοχή πιλοτικών προγραμμάτων, εκστρατειών εκπαίδευσης και ενημέρωσης που στοχεύουν στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και στη χωριστή διαλογή στην πηγή και συλλογή αποβλήτων.

Η Σύμβαση με αρ. ΤΠ 48/2022 και τίτλο «Αγορά υπηρεσιών για εκπόνηση Μελέτης Σύστασης Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» κατακυρώθηκε στην εταιρία ideopsis Ltd. Η ημερομηνία έναρξης της Σύμβασης ορίστηκε στις 16 Μαρτίου 2023 και ολοκληρώθηκε σε τριάντα (30) εβδομάδες. Στα πλαίσια της Σύμβασης ετοιμάστηκε το νομοσχέδιο για τη σύσταση του Συντονιστικού Φορέα, μετά από διαβούλευση (5 εργαστήρια, ερωτηματολόγια, στοχευμένες συνεντεύξεις). Το νομοσχέδιο θα αξιολογηθεί και θα τύχει των ανάλογων τροποποιήσεων από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Θα ακολουθήσει δημόσια διαβούλευση και μέχρι τον Ιούνιο 2024 προγραμματίζεται να ετοιμαστεί το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θα υποβληθεί στη συνέχεια στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Η κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή αναμένεται εντός Δεκεμβρίου 2024 για ψήφιση μέχρι το Q2/2025, εντός του Οροσήμου (milestone).

2.7 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τις Δράσεις D: Παρακολούθηση των επιπτώσεων του έργου

Το Τμήμα Περιβάλλοντος στοχεύει να αναπτύξει μια πλατφόρμα ροών αποβλήτων και υλικών για την ψηφιοποίηση της διαχείρισης αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο. Η πλατφόρμα αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα που επιτρέπει τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, παρουσίαση, διαδραστική απεικόνιση και δημοσίευση των

δεδομένων, ενώ διατηρεί το ιστορικό της βάσης δεδομένων και την ιχνηλασιμότητα των απορριμμάτων. Η πλατφόρμα θα χρησιμοποιηθεί για την παροχή όλων των δεδομένων που προκύπτουν από τη λειτουργία των ενεργειών επίδειξης (C1 έως C7) προκειμένου να εκτελεστούν οι απαραίτητες δραστηριότητες παρακολούθησης σύμφωνα με τις ενέργειες D1 έως D4. Επένδυση σε ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για τις ροές αποβλήτων και υλικών: 2,0 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής).

2.8 Συμπληρωματικές δράσεις που κινητοποιήθηκαν από τη Δράση E3: Στρατηγική και υλοποίηση έργου αναπαραγωγής και μεταφοράς

Η αναπαραγωγή των ενεργειών επίδειξης κατά την υλοποίηση του έργου περιλαμβάνει:

- Δράση επίδειξης πράσινου περιπτέρου: αντιγραφή τουλάχιστον 10 μονάδων
- Κινητές μονάδες ΗΗW: αναπαραγωγή τουλάχιστον 2 μονάδων
- Καταστήματα επαναχρησιμοποίησης: αναπαραγωγή τουλάχιστον 5 καταστημάτων
- Σύστημα Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ): αναπαραγωγή τουλάχιστον 5 περιοχών
- Σχέδιο συλλογής θαλάσσιων απορριμμάτων: αντιγραφή τουλάχιστον τριών (3) αλιευτικών λιμένων

Επένδυση σε αναπαραγωγή: 5,0 εκατ. € (Ταμεία Πολιτικής Συνοχής)